

ҮХЭД МЕХАНИЗАТОРНУУД! Бичурын совхозойхидой жэшээгээр таряагаа богони болзорто, хоролто гээлтэгүйгөөр хуряая!

ҮХЭД ХОНИШОД! ЖОНИН БҮРИНӨӨ ЖУРЬГА АБАХЫН ТУЛА ҮРЭЖҮҮЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИ ЭМЖИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРТГЭЭ!

АССР-ий Министруудай Советд

аймагай колхозуудта, совхоздо. дые искусственна аргаар үрэжүүлгын хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байһан тухай

дые искусственна аргаар үрэжүүлгын хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байһан тухай

Тийхэд хонидой хубайралгыг усадхаха, тоо толгойнь олошуулха, үүлтерьнь найжаруулха талаар искусственна үрэжүүлг аша туһа ехэтэй ха юм. Харин Заиграйн аймгүйсэдком энэ шухала кампанин эмхитэйгээр үнгэргэхын тула оролдоогүй, колхозуудай, совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табяагүй байшоо.

Хонидые искусственна аргаар үрэжүүлг кампанин хангалтагүйгөөр ябажа байһан тушаа республикын Министруудай Совет зохио тогтоол баталан абаба.

Хонидые искусственна аргаар үрэжүүлг хүдэлмэринэ 35—40 үдэрэй туршада дүүргэхэ, бин байһан дутагдалнууды дари усадхаха тушаа аймгүйсэдкомой зүгнөө хэмжээн абаха гэгээн Заиграйн аймагай гүйсэдкомой түрүүлэгшэ хүнэр Будковскин хэлэһэн мэдүүлгэ тогтоол соо хараада абтаад, хонидые искусственнаар үрэжүүлг хүдэлмэринэ тоолоогүй, хойргоор хандадаг колхозууд, совхозой зарим хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ хэхынь Заиграйн аймгүйсэдком уялгалагдаба.

Искусственна үрэжүүлгэ эмхитэйгээр, саг болзортон үнгэргэхын зорилгоор аймагай колхозуудай, совхозой ажахын хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр үрэжүүлг кампанин эмхитэйгээр үрэжүүлг хүдэлмэринэ тусгаар шалгажа, хангалта табжа байхынь Хүдөө ажахын министрстводэ, Улан-Удын гомплетстанцин директор хүнэр Тарасовта даалгагдаба.

400 хонин үрэжүүлэгдээ

Хонидые искусственна аргаар үрэжүүлг кампанин эмхитэйгээр үрэжүүлг хүдэлмэринэ тусгаар шалгажа, хангалта табжа байхынь Хүдөө ажахын министрстводэ, Улан-Удын гомплетстанцин директор хүнэр Тарасовта даалгагдаба.

орондо табиглаха эхэ хонид бүлэг бүлэгээр илгадажа хүтгэй хусануудаар бэдэрүүлэгдэнэ. Үдэр бүри адагын 40—50 хонид орондо табиглана.

Хонидой үрэжүүлгэ эмхитэйгээр үнгэргэхынгэ хажуугаар хүнэр Гомбоевой даадаг бригадынхид үбнэ хурялгын хүдэлмэринд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Байгша ондо хониншод 600 центнер үбнэ тэжээл бэлдэхэ абаха юм. Мүнөө үдэ бүхэ дээрээ 2000 гаран центнер үбнэ сомгодог абтаа. Мүн тинхээ 50 гектарта зеленко хуряаха, хамта 1200—1300 центнер ногоон голоомо абахань.

Тэрэшэлэн тус колхозой хониншон Б. Эрднеевэй даадаг бригадынхид искусственна үрэжүүлгын хүдэлмэринэ эмхитэйгээр ябуулжа байна. Эндэ түрүүшын хэдэн зуугаад хонид үрэжүүлэгдэнхэй.

А. Нагаслаев.

Дрю Пирсонтей Н. С. Хрущев хөөрэлдэбэ

Дрю Пирсонтей Н. С. Хрущев хөөрэлдэбэ

Дрю Пирсонтей Н. С. Хрущев хөөрэлдэбэ

И. Микоян Владивостогһоо мордобо

И. Микоян Владивостогһоо мордобо

И. Микоян Владивостогһоо мордобо

И. Микоян Москвада бусажа ерэбэ

И. Микоян Москвада бусажа ерэбэ

И. Микоян Москвада бусажа ерэбэ

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ

38-дахы жэлэв галана

БУРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

№ 202 (9649)

1961 оной августын 26, суббото

Сэн 2 мүнгэн

ҮБНЭТЭЙ, КУКУРУЗАТАЙШЬЕ

Ажлын тосгоон ороно

Үндэрөөр, үдхөнөөр ургаһан кукуруза далаагар-далаагар набаһануудаа нэмнн хэбшээ халхид халбилзуулна. Холоһоо харахада ямар нэгэ захгүй үргэн далай мэтэ. «Ногоон далайндай долгинол» гэжэ ехэ-нугынхид үнэтэ ургамалаа дэмы магтанагүй хаш. Харин мүнөөшье жэлдэ Погранична совхозой гурбадахи отделе-нид кукурузын үндэр ургаса гаража, хүн бүхэниие баясуулба.

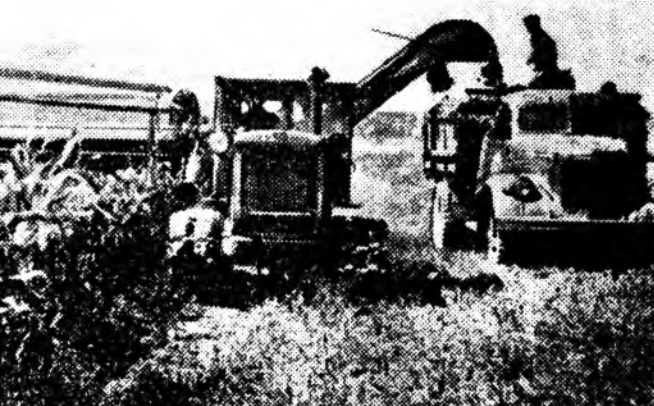
— Нютагтамнай кукуруза ургаханшье ургаа. Тэрэ-нээ саг болзор соонь хуряажа, шэмэтэ силос элбэгээр бэлдэхэд хойдоһоо оролдожэ байнабди, — гэжэ партияна эхин организациин секретарь хүнэр Гармасв хэлэнэ.

«Эдэ үдэрнүүдтэ кукуруза хуряага түлэг дундаа. Сүхэ голдой эрьсэр нэмжэ-нэн үргэн таряалангай дундуур кукуруза хуряадаг хоёр комбайнай шэхинхээ дуудлага. Ушарынх Эхэ-Нугын кукурузашад эрхим хониншон Бабасан Нимасевич Цогтосовой тариа ургуул-хан 50 гектар кукурузыг хуряажа байнхай. Ажахын тоосондо ороһон энэ бригадынхид дажа абһан полинуудаа һайса үтэ-жүүлжэ, убаһанайнгаа удаа зүб квадратууды гар-

гажа тарһан юм. Ургасан-шье саг соогоо харууһала-дажа, зурууд хоорондуу-раа хэды дахин элдүүри-лэгдээ бэлэй.

— Хонидтоо үбэлжэлгын үдэ бардам хүрэхэ шэмэ-тэ тэжээл бэлдэхэжэ аба-

жуугаар хонидтоо һайхан үбнэ бэлдэхэжэ абахын хой-ноһоо эндэхид ехэ оролдо-лго гаргана. Хуряалгын эхилхэнэ хойшо 400-гаад центнер үбнэ хониншод со-можо абанхай. Хамта 2000 гаран центнер үбнэ хуряаха

Ажлын тосгоон ороно

хабди. Бүхыдөө бригада-дамнай 500 тонно кукурузын силос дарагдаха юм. — гэжэ Бабасан Нимасевич хөөрэнэ.

Мүнөө үдэ хониншодой бригадада 300 гаран тоно силос дарагдажа абтанхай. Тус хүдэлмэрилэ механизаторнууд, совхозой бусад ажалшад эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Ажалтажа байһан хоёр комбайнаар хуряагдһан кукурузын ногоон энэ набаһаа 6 автомашинаар зөөгдэнэ. Жолооншод Нима Аюшеев, хүнэр Чиркашин, Загузин гэгшэд үдэртөө тус тустаа 18—20 дахин эрьсэр хэнэ. Трактористнууд К. Лоскутников, Д. Гармажапов гэгшэд маг-таалтайгаар ажаллажа яба-нат.

Кукуруза хуряалгын ха-

даалгабаритай. Тинхэдэ тар-идаһан 30 га зеленкобо саг соонь хуряажа 200 цент-нер ногоон голоомо бэлд-эхэжэ абанхай.

КПСС-ий XXII съездын нэгдэтэр эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа, хонидтоо хүсэд хүрэхэ үбнэ тэжээл, силос бэлдэхэжэ абахабди гэжэ эндэхид мэдүүлнэ.

Т. Гармасв.

манай тусхай корп.

Зураг дээрэ: 1. хониншодой тариа ургууһан кукуруза хуряагдажа байна. 2. Дорнын хониншодой бригадир Бабасан Цогтосов хонидтоо үбнэ соможо байна.

Авторай фото.

Тахяагай дуугаар...

...Зүүн зүгһөө һулагүй сай-ража, Хөлгө тээһэ нэрюуб-тэр һэбшээһэй үлсхэтэй са-суу, Хонхоло нотагайхидай петухнууд дуугаа татажа эхилнэ. Хонхолын алагта, Хөлгын эрьсэд оршодог Ал-тан нуга гэжэ газарта энэ үе-дэ сагаан халадууды үмд-нэн хүнүүдэй алхалдаха, хүнэгэй хангирха абһан элээр дуудлана. Энэ хадаа Бичу-рын совхозой 2-дохы отделе-ниний хаалин фермын малша-дай ажалдаа гараһан үс.

— Цырендоржо Будаевич, хэды үнээтэйбта? — гэжэ энэ фермы дагшада хандахада: — 220. Хаалишадыймнай тоо 13...

Эндэхид түрүүшүүлэй нэгдэл дэмы тоологдолгүй байха. Ажахын тоосондо ороод, байгша ондо бүри ехэ амжалтанууды туйлаха зорилготой. Хаалишад бүхэн 17 үнээтэй. Түрэл Коммунист-ческэ партиянгаа XXII съез-дын угтамжада бүхы фер-мээрээ үнээн бүриһөө 2200 литр һу хаахабди гэжэ уял-га абанхай. Мүнөө тэрэнэ бодогоор бэлүүлхын хойно-һоо хамаг шадал хүсэээ эл-сүүлнэ. 7 нарын турша соо фермын бүхы хаалишад үнээн бүриһөө 1200—1200 литр хаа-гаад байна. Эрхмүүдэнь тус тустаа бүриһөө ехэ һу хаа-гаа. Жэшэнь, Намжилма Ба-торова үнээн бүриһөө 1600 литр, Дуна Бальжинимасва — 1500, Анна Шошмова 1800 литр һу хаанхайнууд. Залуу хаалишан Балма Очирова бу-саһаа дутанагүй, тэрэ даа-жа байһан 16 үнээн бүриһөө сүүдхэдэ 10-аад литр һу хаа-даг.

Манай хаалишад һу хаалгынгаа хажуугаар мал-да тэжээл бэлдэхэһын түлөө

ШАДАБАРИ МЭРГЭЖЭЛТЭЙ

Артель соогоо алдар сууда гараһан, 56 наһатай түрүү-наалишан Хандажап Будаева нинтын мал ажал дээрэ аяар 28 жэл хүдэлжэ байна. Энэ үе соогоо онд шадабари оложо, баян дүй дүршэлтэй болоо юм. Энэмнай хэды олон жэл ажаллабашье, наһатай болобошье, залуушууһаа нэг-гэһье дутахагүй гэжэ орол-долог, урагнаа наһатай хүн гэгшэ Иймэ дээрһээ холодоо түрүү зэргэдэ гарадаг, суг-таа хүдэлдэг нүхэдтөө жшээ харуулдаг. Хандажап Будае-ва Хотогорой гүүртн фермэдэ хүдэлдэг. Энэнь колхозой томо гүүртнүүлэй нэгж гэжэ тоологдоно. Эндэ 10 хаа-лишад хүдэлнэ.

Үнгэрһэн намар малай шу-луун байра баригдаа. Нур-минскин системэ тодоогдо-жо, үбэлэй үдэ үнээд бүлсөн

уһаар уһалагдадаг болоо һэн. Хаалишадый сүлөөтэй сагаа культураар үнгэртэхэ хэрэг-тэ эндэх Карл Марксын нэр-мэжэтэ колхозой парторга-низаци саг үргэлжэ анхарал табигдаг. Эндэ улаан булан эмхидхэгдэнхэй. Социалис-уялгын, түсбэй дүүргэлтын дүн холодоо харуулагдаа.

Зунай зүлгэ һайхан сагай ерэхэдэ, Хотогорой малшад Алцак голынгоо эхиндэ тун-га ногоондо нүүдэг.

Эндэхин бэлнээр үдхэн үн-дэр ногоотой, уһанинь холо бэшэ. Үнээд үлгөөһэй 5 час-һаа үдэһын 11 болотор бэл-

шэдэг, хүннөөһье газар-тойрон эдэсэдэг. Мал адуу-лагшаар ажалла бэрхэ нүхэр Дугаржап Рабаданов ажалла-на.

Түрүүшүүлэй туйластанууды бүхы ажалһантай шад-абари болгохын түлөө соци-алис мүрьсөө дэлгэрүүлһэн Москвагай областини Серпу-ховско районной хүдөө ажа-хын түрүүшүүлэй үүсхэһье наалишан Хандажап Будаева халуунаар дэмжэжэ, залуу наалишад Надя Пролтуева, Мария Доржиевада өөрынгөө дүй дүршэл заажа үздэг, һу наалга, мал харууһалгын «нюэсы» тайбарилдаг, ту-һалдаг. Тэдэнь мүнөө түрүү наалишадый зэргэдэ орожо шадла.

Энэ жэл наалишад үнээдэ искусственна аргаар үр-эжүүлнэ. Хандажап Будаева-гай 17 үнээд хубайрадагүй, тугалнуудын томо, тобир тарган байдаг. Мүнөө үнээн бүриһөө 8—10 литр һу наана. 7 нарын дүнгөөр нүхэр Будаева түсбөө дүүргэжэ, гүүртэ соогоо түрүү һуури эзэлдэг.

Эбтэй эстэй эндэхин гүүртн наалишад өөһэдэһынөө хүсөөр набаһа намаа илээдгүй бэл-дэжэ абаад, мүнөө үбнээ сажбажа байна.

Хотогорой үбэлжөөнтэ ха-жуурай шуур-шуур сабаһаа абһан, согтой хүүхдэн энээдэ зугаа таһалланагүй. Тэдэнь дунда хамсыгаа шуужа, ха-жуураа барһан замай залууришан Хандажап Будаева баян тала дайлаха хараат:

— «Түрэл партиянгаа XXII съездлэ хүн бүхэн ажалай бэ-лэг бариха ёстой. Манай орон соо дэлгэрһэй үргэн ехэ хүдэлөөндэ бидэһье өөрынгөө хубитые оруулахаар эрмэлзэ-нэбди», — гэжэ хэлдэг, нүхэдөө дахууджа шнэ муртэ ороно.

М. Цаганов.

Зэдэ.

Зэдын Борьбодой совхозой 1-дэхи фермын суута механизаторнууд А. Метелкин, В. Ру-син, Я. Банзаракцаев гэгшэд таряагаа түүбэрлэн хуряажа эхилһээр хэды хонобо. Энэ үе соо тэдэнэр үдэр бүри ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа, бусад-та жэшээ харуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн ла-һаа): тракторист В. Русин, ла-фетнэ жаткын машинистар А. Метелкин, Я. Банзаракцаев гэгшэд забһарлалгын үдэ хөө-рэлдэжэ байна.

Ц.Д. Шагжиевай фото.

Ажлын тосгоон ороно

Үбнээ өөһэдөө бэлдэхэнэ

Зэдэ мүнэһэй хойто хараан болотор эршэтэ бэе — Ангархайдахи саб-шалангай үбнэ ногоо-ной гараса һайн. Тэндэ Зэдын XX съез-дын нэрэмжтэ колхоз-ой ажахын тоосондо ороһон хониншодой бри-гадынхид, нүхэд И. Хо-лов, Г. Гуржапов гэг-шэдэй зөөлөнүдэй ажа-лаа абаһаатай. Эртон үлгөөһөө үдэһын бэрэ мир Токаров, Марк Си-

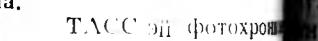
ношкин гэгшэд гараар сабшалаада башһанэ эрхмэлжэ, брига-да соогоо суурһааар. Илгэжэ ажахын тоо-сондо ороһон хониншодой бригадынхид 119 гектар сабшалаа ху-ряажа, 300-гаад цент-нер һайн наһартай үб-нэ һуриалһай.

С. Табеев.

Ажлын тосгоон ороно

☆☆☆

США-гэй правительствода Советскэ правительствын эльгээһэн ното

США-гэй правительствода
Советскэ правительство ното
гэ. Баруун Берлиндэ
иһэн үүргэ мүнөө үеде
гэ байһан. США-гэй
гэ правительство хадаа энэ
гэ ФРГ-гэй хэжэ байһан
бүсүн, харата муухай
үмдэ болуулаха хэмэ
үмдэ удааруулгангүй
үмдэ гэгдэн эрилтэ но
гдэгдэн байна.

хые хүсэгшэд, хандаргагшад,
тагнуулашад болон хүйдхэлшэ
дье ФРГ-гэй Баруун Берлин
дэ асархын тулада тогтоогдо
һон агаарай замые баруун
гүрэнүүд хэрэглэнэ. Тэрэнэй
эсэстэ 1945 ондо туйлагданан
үгээс ойлголсолго сахигдана
гүй. Баруун Германиин милли
таризмын хүйдхэл хэжэ, үһөө
мээгээ абаха зорилгоор бэшэ,
харин өөһэднүүе сэрэгэй гар
низонуудай хэрэглэмжые хан
гахын тулада баруун гурбан
гүрэндэ дурсагданан агаарай
зам тус үгээс ойлголсолго
һоор, сэг зуура үгтэһэн
байгаа. ФРГ-гэй зонхи
логшодой Баруун Берлиндэ
элдэб ааша улам хэжэр гар
гадаг болоһониннь юун тухай
гэршэлнэб гэхэдэ, оршож бай
далые орё шахаруу болго
хын, арасалда хөмөрөө гарга
хын, мүн Баруун Германиин
милитаристнууд болон үһөө

мээгээ нэхэгшэдэй аша
туһада тааралдуулан, бар
уун гүрэнүүдье Советскэ
Союзтай мүргэлдүүлхэ нээл
гэ хэхын тулада энэ райондо
хи байдалые заабол хурса
дуулхые ФРГ-гэй зонхилогшод
эрмэлзэнэ.

Баруун Берлинэй хэрэгүүд
тэ ФРГ-гэй засагаархидай ха
мааралсалгада, уласуудай
хоорондо хөмөрөө татахын ту
лада городой газарые хэрэг
лэлгэдэ эсэргүү хэмжээ аба
даггүй зангаараал байдаг
США-гэй правительство тэрэн
һээ уламжалан гаража боло
хо хойшологшудай харуу
салгые хүсэдөөр бөөдэ лаа
жа абана гэшээ гээд ното соо
заагданхай.

Алхидухатай нотонууд
Англиин, Франциин прави
тельствонуудта мүн лэ эль
гээгдээ.

(ТАСС).

КАЗАГАЙ ССР. «Горельник»
гэжэ туристка базын саб сагаан
майханууд Тянь-Шаньин хушын
гой байхан газаруудта жорьлодон
байдаг. Бага Алма-Атын нуга ху
ндынүүд үнэ хойлохо хойшо алы
нистүүдье, туристнуудые һонир
хуудлаа байгаа. «Горельник» т
бэй газар болонхой, байхан боло
тор туристнууд эндэһээ нэгэ
маршрудаар ябадаг байгаа. Мүнөө
туристка энэ база табан хонго
бүридэ хада уулаар аяшалагша
дые үндэр хада дээрэ байдаг «И
сын» гэжэ нуурта, Киргизидехи
«Иссы-Куль» гэжэ нуурта, Тува
«Сүгэ» мульдэндэ, зүүн талын
Талгата эльгээдэг болонхой. Зу
раг дээрэ: аяншад хадын горхо
хные гатаалжа абана.

ЯРУУНЫ АЙМАГТА ЗУЖЭГ НААДА ХАРУУЛНА

Яахан Культурын бай
шангай агитбригада Яруу
нын, Исингийн совхозуу
даар айлшалажа, малшад
болон механизаторнуудта
һонирхоомор зүжэг наада
тайжжа, ород, бурят ара
дай дуунуудые шадмаар
бэрхээр дуулаа. Гадна мүн
нөө үсын асуудалнуудта
ажалшад дунда хөөрөл
дөө үнгэрэгдэн, кино ха
руулһан байна.

Илангаяа Марка, Мария
Черепановатай ирагуу
гөөр бурят дуунуудые,
Ю. Гагарин тухай частушка
дуулажа, харагшадта һай
шаагдаа.

Мүнөө тус агитбригада
тарья хураллада тааруу
лан, шэнэ программа зохи
оо байһан.

АЖАЛШАДАЙ ЭРИЛТЭ НАЙНААР ХАНГАНА

Хэлхэ холбооной айма
гай конторын хүдэлмэри
лэгшэд ажалшадтай эрилтэ
нуудые дүүрэнээр хангана.
Радиодамжуулгын, телефо
нуудай утгаһан сар соо
шалтагдажа байдаг, гадна
дуулсаншые тодо һайн.

Илангаяа телефонистууд
А. Белоусова, Н. Чебунина,
телеграфистууд А. Туево
ва, Е. Минеева, монтернууд
А. Байбородин, М. Суту
рин, почтальонууд Е. Бело
борова, Санданова гэг
шэд ажалшадтай дунда хүн
дэтэй болонхой.

В. Байбородин.

60 НАНАТА

Һүүлэй үеде хура болоогүй
сэлмэг, наратай үдэрнүүд то
тожо, «Улаан малшан» кол
хозхойд нитынгээ малда үб
һэ тэжээл бэлдэхын хойнохо
үхи хубуудгүй, үбгөн залуу
гүй шармайн ороод.

60 нанатай луговод Дамдин
Жал Цыденов дааж абаһан
Орлик, Шулуутын эбэр, Орли
гой гол гэдэг сабшалангууд
һаа 550 центнер үбһэ абаха
уялагатай юм. Оролдотой лу
говод абаһан уялагата дүүргэ
һын тула арга боломжойоо гүй
сэд хэрэглэжэ, дааж абаһан
сабшалангайнгаа модо, шулуу
өөрөө сээрлээ юм. Мүн лэ
хэдэ дахин уяһанһан, наг шэ
бэ гаргажа, бардамаар үтгэ
жүүлээ. Тэрэнэйн ашаар
мүнөө гектар бүрийн 17—20
центнер хүрэтэр үбһэн абана.

Үндэр нанатай Цыденов
өөрынгөө сабшалангые өөрөө
хурааха гэжэ шийдэжэ, дүр
бэн хүнөө бүридһэн звено
бэлдхээд, үсөөхөн үдэрэй тур
шад 360 центнер һайн шанар
тай бүдүүн тэжээл бэлдхэбэ.

Энэ жэлдэ недондонойхи
до орохдоо үбһэнэй хүдэлмэ
рин эмхидэл холо һайн. Тим
мэһээ колхознай үбһэ хураал
гаяа августын хуушаар сүм
дүүргэжэ арга боломжотой.
Ажалшад урма зориг бар
тагшдаггүй. Юундэб гэхэдэ, тү
рэл партингаа шэнэ Програм
матай танилсахадаа, үбгөн би
шые үнэн зүрхэнһөө эрээдүйн
жаргалай байдалай түлөө, хү
сэ шалдааа гамнаггүй хүдэл
хэ дурам хүрэнэ,—гэжэ бур
зан сагаан толгойтой, бөөр
задаруун үбгөн бухалай ха
халые бэлхэнээр асалан, һү
рини нурууда табижархна.

Д. Дугаров.

Аха.

Һуралсалай шэнэ жэлэй урда тээ

ТҮГЭС БЭЛЭДХЭЛТЭЙДИ

Һургуулинуудай үргэн үдэ
нүүдэй нээгдэхэ, ходоодоо хү
хоун багашуудай сугларха,
хэшээлэй эхилхэ үдэр дүтэл
шэбэ.

Һуралсалай шэнэ жэлые бү
рин түгэс бэлдхэлтэйгээр үг
тахамнай. Охин-Булгай, Би
чурын, Уэколугска болон бу
сад сомоной, сельскэ Сове
дүүдэй харьяата Һургуули
нууд жэлдээ лаб хүрэхэ түлээ
түлишэ тэсэагаа хүсэд буул
гаа. Гэр байранууд, интерна
дууд, мастерскойнууд, тепли
чэнүүд хуу заһабарилагдаа,
дулаалагдаа, шэрдэгдээ.

Аймаг дотор 6 Һургуули, 5
Һуралсалай мастерской, 3 теп
лицэ, хамтадаа 320 Һурагша
дые багтааха элдэлаа гэр
нууд, багшанарай зургаан
байра шэнээр баригдажа,
ашаглалгада үгтэбэ. Сентяб
рин 1-һээ 28 эхин Һургуули,
долоо-найман жэлэй 7, 1 дун
да Һургуули бүхы үхбүүдээ
нэгэ халаанда—үдэн урда тээ
хургаха аргатай болобо. Гад
на тимэ Һуралсалай үндэһэй
Һуурин байгуулагданан дээ

рэнэ Һургуули бүхэн үдэн
хойно үхбүүдые хүмүүжүүл
хэ хүдэлмэри урдымхиһаа
урагшатайгаар ябуулжа ша
дахан гэшээ. Һурагшадшые,
багшанаршые өөһэдн мэдэл
лэй сүлөөтэй сагтай болохонь.

Хэлэ мянгаад үхбүүдые
үдэн урда тээ хургажа эхил
хээр айхабар олон парта,
самбар хэрэглэгдэхэ. Тэрэ
бэрхшээһнээ Һургуулинууд
өөһэдөө гаража шадда: аха
лагша классай Һурагшад, ба
гшанар хуушан парта, самбар
нуудта шэнэ болотор шахуу
шэн наринаар заһабарилаа,
шэрдээ, мүн нилээд олон пар
та дархалагдаа.

Партийн XXII съездлэ, ком
мунизм байгуулагшад болохо
үхбүүдтэ бэлэг болгон, Ждан
овой нэрэмжэтэ колхоз (тү
рүүлэгшын Н. Б. Юмсунов)
хоёр шэнэ Һургуули бариха,
һогшын бэлэн болгоо, нүүг
дыһын удаадахи Һуралсалай
жэлэй эхилтэр ашаглалгада
үгэхэ.

Калининнай нэрэмжэтэ кол
хозой гэгшүүд 240 Һууритай
найман жэлэй Һургуулин

шэнэ байшан үхбүүдтэ бэлэг
лээ. Тэрэн уралаар дулаа
суулагдаха юм.

Заганай, Маргентын, Бичу
рын сомонуудта мүн лэ шэнэ
Һургуулин байшангууд боло
бо.

Үйлэдбэрийн шэглэлтэй
найман жэлэй, дунда Һургуу
линуудта политехническэ Һу
ралсал бэлдүүлхэ хэрэгсэл,
түхээрлэгэ түгэс болоһон.
Кабинетүүд, мастерскойнууд
бултадаа зэр эмсэгээр, элдэб
хэрэгсэлээр хангагдаа.

Гэбшье тэдэнэр гансал
трактор, машинаар дуталда
даг. Тээд гансаһе манай ай
магай Һургуулинууд трактор,
машинаар дутана гэлтэгүй.
Республикын олхонх Һургуу
линуудта тимэ бэрхшээл
бин, Саашадаа Һургуулинуу
дые Һуралсалай техникээр
бултыһе хангаха асуудал
республикын Министруудтай
Совет, Хүдөө ажынын минис
терство, түбхын түрүүн Гэгээ
рэлэй министерство дахин
хөөрлэлдэлтэгүй болотор шийд
хэг лэ.

Һуралсалай жэлэй эхилхэ
лээр худалдаа наймаанай ор
ганизацинуудай Һургуули бү
хэндэ буфет нээгээ һаань зо
хид байгаа. Һургуулинууд
өөһэдөө буфет байлгха та
һалгануудые бэлэн болгон
хой. Гансал элдэб продукт
элбэгээр асарха, тэдэнэ үхи
бүүдтэ буйлуулжа үгэхэ шу
хала болоно.

Эрэхэ намарһаа долоодохи
классууд Һуралсалай шэнэ
программаар номоо үзэхэн.
Багшанарын Һуралсалай тү
сэб, программа оролдотой
гоор шэнхэлэн үзэнэ.

Тобшоор хэлэхэдэ урда жэл
нүүдтэ орходоо Һураггүй эхэ
бэлдхэлтэйгээр шэнэ Һура
сал эхилэгдэхэн. Юундэб
гэхэдэ, алдарта коммунистиче
скэ партингаа ээлжээтэ
съездлэ бэлдхэжэ байһан эгэ
гайхамшатай үдэрнүүдтэ баг
шанарай, арадай гэгээрэлэй
хүдэлмэрилэгшэдэй, олони
тын оролдогоо, үүсхэлэй ур
дымхиһаа улам хэжэр бадаран
соробхыһе харуулаа гэшээл

П. Степанов,
Бичурын аймОНО-е даагша.

Шэнэ жэлдэ, бэлэн

Хөөрхэ, Вознесенка, Һурагшадтай ажалай ха
Эдэрмаг тосхонуудай шалнуудые үнгэрэгжэ
ажалшад үхбүүдые хэрэгтэй бүхы мате
Һурагшад Дээдэ-Хажэн- риал—модон, тес,
гын долоон жэлэй Һур- брус, хабтагай эхээр
гуули (директорын ну- бэлдэгдээ.

Хажэнгын совхоз Һу- Багшанарай нэгэ бай
ралсалай классуудые ра шанэр һалбын за
оруулхын тула колхозой һагдаба. Энэ барилгын
шэнэ конторые түс Һу- хүдэлмэридэ Т. З. Маль
гуулида үгөө. Энэ бай- цева илангаяа һайнаар
шангые класс болгон хабаадласаа.

Үбэлдөө түлхэ 600- Убэлдөө түлхэ 600
кубометр түлээн Һу- Һурагшадтай ажалай ха
гуулин газар асарага- багшанарай байра
жа, багшанарай байра- нуудта хубаагдаа.

Тус Һургуули 10 он- Тус Һургуули 10 он
доо классуудтай, бүхы- доо 117 үхбүүд Һура
дөө 117 үхбүүд Һура- саха юм.

Һуралсалай мастер- Багшанар Галина
скойго урэмдэгын ста- Шенова, Федор Быков
нок тодхогодо. Гадна гэгшэд намарай шал
мүнөө туһална. галтатай 9 үхбүүдтэ

23 үхбүүдтэ байха
хамтын байра заһагда
жа дүүрэхэн. Эндэнэ
тусхай салитай тогто
шон худалха юм.

Һургуулинхид 250
түхэрлэгй харуулан
ойлгуулаха Һуралсалай
хэрэгсэл худалдажа
абаа. Ажал заахада
илангаяа шуһала элдэб
зэр эмсэгүүдэй зура
гууд (чертежи) абтаа.

Һуралсалые ажабай- Һуралсалые ажабай
далтай нягтар хол- байдалтай нягтар хол
бохо, коммунизм бай- бохо, коммунизм бай
гуулагшдые хүмүү- гуулагшдые хүмүү
жүүлхэ шэнэ жэлэй Һу- жүүлхэ шэнэ жэлэй Һу
ралсалые Дээдэ-Хажэн- ралсалые Дээдэ-Хажэн
гын Һургуули амхитай- гын Һургуули амхитай
гээр утгаһан.

Ж. Бадмаев,
манай корр.

Хори.

БАЯРТА ҮДЭРӨӨ ХҮЛЭЭНЭ

Партийн шэнэ Програм
мын проект соо арадай г
гээрэлые саашааншэ улам
хүгжөөхэ тодорхой хэм
жээ-ябууланууд хараагша
дана. Үхбүүдтэ, залуу
шуудла эрдэм олгуулха, тэ
дэние коммунист үзэл сур
талаар нэбэрүүлхэ, ажа
лай болон политическэ бэ
лэхэлтэй болгохо гэгдэн
гол зорилгонууд табигдан
хай.

Тиммэһээ шэнэ Һуралса
лай жэлдэ эрхимээр
бэлдхэхэ, түрүү
шын үдэрһөө Һу
ралсал-хүмүүжүүл
гын хүдэлмэри най
наар ябуулха гэжэ
сэбшанарай, тү
рэлхидэй, бүхы оло
нитын хүндэтэй.
харуусалгатай хэ
рэг мүн.

Хэшээлэй эхилтэр үсөө
хөн үдэр үлөө. Һургуули
нуудай бэлдхэл эли боло
бо. Улан-Удын Октяб
районхой олхонх Һургуули
шэнэ жэлдэ муу бэшэ бэ
лэхэлтэй. Жэшэнь, №29
дунда Һургуулин дирекци
бүри хабар эрта, үбэл тоо
ной байхада, 1961—62 оной
Һуралсалай жэлдэ бэлдхэ
хэ тусхай түсэб табядаг, тэ
рэнэ багшанарай суглаан
дээрэ зүбшэн хэлсээ, хүдэл
мэрээ тодорхойгоор хараа
лаа юм. Энэһээ сар соонь
дүүргэхын тула Һургуу
лин директор И. И. По
пов, Һуралсалай талаар
директорэй орлогшо М. А.
Сафонова, партийна эхин
организациин секретарь
М. А. Сорокина гэгшэд нил
лээдгүй эмхидхэлэй хүдэл
мэри ябуулжа шадла. Нэн
түрүүн заһабарида оро
хо классууд багшанарта
даалгагдаа нэн. Тэдэнэр
Һурагшаа, түрэлхидые шэ
нэ жэлдэ бэлдхэлэй хү
дэлмэридэ элбхитэйгээр
хабаадуулаа.

Олоороо хэлсэжэ, орол
дожо хүдэлмэрилхэньнэй
аша үр мүнөө тобойсо ха
рагдаба. Һургуулин хоёр
дабахар байшан газар, до
соо талаһаа сээрээр бу
дагдаа. 16 классуудай та
һалганууд дидактическа
эрилтэ, гурилда зохихоор
шэрдэгдэн, 100 гаран
парта заһабарилагдаа, тин

хэлэ 250—шэнээр шэрдэг
дээ.

Һургуулин харша соо
хангалтан байһан 15 мян
ган сэгсүүд Һурагшадтай,
багшанарай гараар тари
гдаһан, уһалагданан байна.
Классууд соогурнь ябажа
харахада, илангаяа 8—9
классуудай таһалганууд
сээр, һаруулаар үзэгдэнэ.
Тээ таһалгануудые багша
нар Е. М. Дмитриев, Г. Л.
Логинкина гэгшэд Һураг

Ойрын арбан жэлэй туршад
Һургуулин наһанай бүхы үхбүү
дые уялагата юрэнхы дунда, поли
техническэ 11 жэлэй Һургуулитай
болгохо.

(КПСС-эй Программын проектһээ).

шалтаа хамта заһабари
лаа, бэлдхэхэ. Эдэ клас
суудта Һураха Һурагшадтай
хэрэглэхэ ном, тетрадь, бу
сад хэрэгсэл хуу бэлэн бол
гогдонхой.

Байгша ондо тус Һургуу
лида хэдэн зуугаад Һурагш
ад Һураха юм. Нэгдэхэ
класста зуугаад багашуул
орохонь. Багшанар Е. К.
Закаменных, Е. А. Мака
рова, С. М. Изаков гэг
шэд тэдэ хүүгэдэй түрэл
хидэй дунда ойлгуулам
жын, бэлдхэлэй хүдэлмэ
ри ябуулаа.

— Түрүүшынхээ Һургуу

лиин үүдэ татаха бага
шуул ном, тетрадь, каран
дш гэхэ мэтээ хуу бэлд
хээд, үе наһандан мар
тагдахагүй сентябрийн эхи
нэй баярта үдэрһе хүлээнэ,
—гэжэ М. А. Сафронова
хөөрэнэ.

Гадна энэ Һургуулин
хид Һуралсалайнтаа жэлдэ
бэлдхэхынгээ хажуугаар
шефскэ хүдэлмэридэ элб
хитэйгээр хабаадласана.

Тэрэн Һурагшадтай поли
техническэ мэргэ
жэл дээшлүүлэлсэ
нэ. Юнэдхи клас
сай Һурагшад баг
ша Л. М. Казан
скаягай хүтэлбэри
дору Хорин Хэ
жэнгын совхоздо
ошожо, зундаа үбһэ

хурялгада ябалсаа. Ная
Рымарева, Гаяя Плюснина,
Люда Петрушина, Оля
Гриф болон бусад урдан
хүдөө нютар оройлоо ош
ожо үзөөгүй байһан.

— Элэ Һурагшад хүдөө
нутагай сээр агаар, сэгс
ногооной хангал үнэрһе
удаай лэ мартахагүй даа.
Зун бүри хүдөөдэ ажалла
ха дуратай болоол.—гэжэ
Л. В. Казанская багшан
магтана.

Д. Шагдуров,
КПСС-эй Октябрска
райкомой инструктор.

Республикымнай нийслэл
хото—Улан-Удын найман жэл
40-дехи Һургуулида зургаан
хонгоной үнгэрөөд байхада 920
бүтээгдэт суглархыт. Тус Һу
ргуули 1960 ондо бодоогодоно
юм. Зураг дээрэ: найман жэлэй
40-дехи Һургуулин байһан.
С. БАЛДЕНАВ Фото.

Убалза шэнги этэгээдүүдтэ эсэргүү хуули

хуули хуули хүн—ама хоо
хуули гэгдэн хуули ёһон
социалист орон дотор
бүтээгдээ олоод, СССР
институци дотор бэшгэ
хуули ёһон хадаа ондоо
үлэжэ олоһон зөөрине
элдэхэ эрхэгүй, ажал
шадха хүн бүхэн хү
мугатай гэгдэн удхатай.

Ий оройной аша туһада
ажаалдаг ажал хүдэлмэ
ри зохион байгуулхы
хүсн, алдар солын,
габьяагай хэрэг бо
Ажалша зон—нитын
алтые хүгжөөн даб
гол хүсн мүн. Ком
байгуулхын түлөө
соогур, ажал хэхэдэ
нэгэ шанартай хүнүүд
хатауужадаг байна.

Арад зоной зохион
ажаалаараа Эхэ
соо байлгыһе арьба
мээжээ байхадань,
үнгүй, бусадтай хүзүүн
милжа ябаха гэжэ
ш муухай ябадал бо
мөгд хүнүүдэй дунда
эсэгдүүд тон үсөөхөн
гэбшье ажал хэн
нөө юмэ элдээд яба
хатай хүдхүүл дай
гэгшээ.

Эли далда аргаар
ажаадаг хү
дубалза шэнги этэгээ
дэгдэг. Нитын зөөри

хулуугшад, элдэб эдишэ абаг
шад, аралжаа наймаа хэгшэд,
архи нэрэгшэд, архиншад, ху
лиганууд мүн лэ эдэнэрэй
тоодо ороно. Иймэ этэгээдүүд
бултадаа ажал хүдэлмэри
хэнгүй, хүнэй хүзүүн дээрэ
амилардаг. Ийм хүн бүхы
юмэ үбэршэлхэ хүсэлтэй,
үмсэрхүү нанал бодолтой бай
даг.

Олонинтэдэ эсэргүү нимэ
этэгээдүүдые шоо үзэдэг, шоб
то харалдагбди. Мүнөө нимэ
этэгээдүүдтэ эсэргүү тэмсэл
улам шангалдажа байна.
Юуб гэхэдэ, коммунизмын за
маар манай арадай амжалта
тай далшаха тудам эдэ ахир
тулюур этэгээдүүдэй эшэлхэ
нүхэ һүбэ хаагдана. Байгша
онной майн 4-дэ энэ асуудлаар
РСФСР-эй Верховно Советэй
Президиумэй Указ гараа нэн.

Указай гараһанһаа хойшо
3 нара үнгэрбэ. Энэ хугасаа
соо Заиграйн аймагай оло
нитын эмхнүүд, сүүдэй, ми
ллициин зургаанай, прокурату
рын хүдэлмэрилэгшэд тус
хуулиин удха шанарые хүн
зоонд ойлгуулхын тула зарим
тэды хүдэлмэри ябуулаа. Сэ
хын хэлхэлдэ, аймаг дотор
най нимэ этэгээдүүд бии бай
гаа. Ажал хэнгүй ябадаг хэ
дэн хүн байһанаа элэржэ,

ажал хүдэлмэридэ орохыһе
дуралдажада. Тэдэнэрэй оло
нхын ажалда ороо.

Олонинтийн ёһо гурим эбл
дэг этэгээдүүдтэ хуули захир
гаанай хэмжээ абахаар тог
тоохолоо, Совет гүрэн хадаа
хуули ёһо эблэхэ ябадал нэр
гылхэ, хүнгэн ябадалтай хү
нүүдые үнэн сэхэ замда оруул
ха гэгдэн зорилготой юм. Энэ
асуудлаар гараһан Указай
ёһоор нитын гү, али гүрэнэй
эмхи зургаануудай зүгһөө на
нуулан дуралдаһанай Һуу
лээр лэ ажалда ородоггүй
залхуу, ахир этэгээдүүдтэ
хуулиин хэмжээ абахаар ха
раалагдана.

Заиграй тосхондо нимэ гур
бан этэгээд элэрүүлэгдээ.
Ажалда орохо тухай хэдэн
удаа һануулашыһе һаа, бээ
лэн мурөөр ажаһуудат—муу
муухай ябадалаа орхидоггүй
байба. Элдэндэ хуулиин хэм
жээн абтаа. Жэшэнь, 1942
ондо Заиграй тосхондо түр
һэн Валентина Мартемьянов
на Заиграева 1959 онһоо ха
нашые хүдэлмэри, орон соохи
элдэб городуудтаар зайгуула
жа архи тамхи уудаг, һаль
хэй һамуу ябадалтай хүн бай
гаа. Энэ оной июнийн 1-дэ
Заиграйн аймагай миллициин
зургаанай хүдэлмэрилэгшэ
нүүхэр Критинин тэрэниие
Онохойн барилгын комбина
та оруулхаар туһалһан бай
гаа. Тээд энэ эхэнэр хүдэлхээ
огтолон арсаад, Чита город
арлишоо. Тэнэлэ баригдаа,
Заиграйн арадай сүүдтэ ха
рагдахаар хэрэгһын дамжуу
лагданан юм. Сүүдэй тогтоо
һонхой ёһоор, В. М. Заиграева
3 жэлээр тусхай газарта сү
лэгдэбэ. Мүн 33 наһатай Иван
Сергеевич Топорков сүлэгдөө.
Энэ хүн 2 класс дүүргэһэн,
Ново-Ильинск тосхондо Һуу
даг, 1960 онһоо хүдэлмэри,
һамганайнгаа «хүзүүн дээрэ»
байжа архидалаг, гэр бүлүн
хиднэгнөө олоһон мүнэгнэй
эхэнхи хубине һалгажархи
даг байба. Бури апрель соо
энэ хүндэ һануулга хэгдэн
байгаа. Хандагатайин лес
промхоздо хэлы һара хүдэ
лөөд аришоо. Тингэһэнэй
Һуульээр, июнийн 12-то хоёр
дөхөө тэрэндэ һануулга хэг
дэһэн байгаа. Тээд Топорков
хүдэлхэ хүсэлтгүй байһанаа
мэдүүлбэ. Хэрэгһын арадай
сүүдтэ харагдажа, 3 жэлээр
сүлэгдэхэ болоо.

Дээрэ дурсагданан Заигра
ева, Топорков мэтэ хүнүүд
үсөөн. Тингэбшье зарим га
зар нутагта нимэ этэгээдүүд
шэбээлдэг.

Указай гараһанһаа хойшо
зарим

США-гэй монополистическэ буржуази— уласхоорондын хархис хүсэнуудэй

түшэг тулгуури

«Империализм хосорон халажа байһан үедөө. Капитализм үндэһеэ һууриһаа эхилээд орой хүрээрөө: экономикаһа болон гүрэнэй байгуулалтан, политика болон үзэл сурталын зайлашагүй үмхирэн халажа байһан. Хүн түрэлтэй дилэнхи олонхины зонхилжо байһан засаг түрээ империализм булсаггүйгөөр алдаа» гэж Советскэ Союзай Коммунистическэ партия Программын проект соо заагдаа.

Гэбшье нима хүгжэлтэе улааруулхын, тиггэжэ капитализмын оршон байха үдэрнүүдэ һунаахын тулаа хосорон халажа байһан өшөөтын хархис хүсэнууд эхэ оролдолог гаргалга байна.

Уласхоорондын хархис хүсэнуудэй гол түшэг тулгуури болоһон США-гэй монополистическэ буржуази капитализм «аршалан абарха» үүргэе бөөдэ дааж абанхай. Америкын империализм хадаа эрхэ сүлөөтэй болон демократийн хуурмаг тугаар халхабаа хээд, үнэндөө дахэйн жандармын үүргэ дүргэна. Тинххэдэ ээрхэг түрмхэй сэрэгэй бүлэглэлүүдэ байгуулан, хархис шаруун засаг түрэнүүдэ дамжана, бөө даанхай байдалайнгаа түлөө тэмсэжэ байһан аравуудта эсэргүү ээрхэг довтолгонуудыг һүжэрөөнэ.

Америкын империализмын үр—Хойтоатлантискэ ээрхэг түрмхэй хамжаан (НАТО) байгуулагдаһаар 12 үзүүтэй хэл боложо байна. НАТО хадаа социалист оронуудта эсэргүү дайнда бэлдэххэ ээсбэг, аравуудай эрхэ сүлөө болон бөө даанхай байдалыг дарагша мун болоһон гэжэ аравуудта мэдэжэ болонхой. Ээрхэг түрмхэй сэрэгэй үшөө хоёр бүлэглэл: Латын болон Дунда Зүүн аугта—СЕНТО, Зүүн-Урда Азида—СЕАТО США-гэй эдэбхитэй хабаадалгатайгаар байгуулагданхай.

Социалист оронуудта эсэргүү сэрэгэй хороотой үйлэ хэрэгүүдэ бэлдэххэдэ, демократическэ болон национально-сүлөөлэлтэн хүдэллөнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ хилийн саагуур байгуулан өөһэдэмнэй сэрэгэй базанууд шухала үүргэ дүүргэхэ гэжэ Америкын империалистнууд тоолодог юм. Капиталист оронуудай агсан шухала пунктнуудта Америкын сэрэгүүд, сэрэгэй базанууд байрлуулгданхай. Мүнөө үедэ Холбоотой Штадууд хамта дээрэ бүхы тухал янзын 6700 сэрэгэй базатай, «хамгаалалтын тухээрлэгэнүүдтэй», тэдэнэй 2230-ниинь хилийн саана байдаг гэжэ США-гэй оборонын министр Макнамара мэдүүлһан байгаа. Жэ-шээн, «Ахаката» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ жэлэй январин 1-нэй байдлаар Япондо Америкын 143 сэрэгэй база болон тухээрлэгэни байгаа. «Манила кроникл» газетын зааһанай ёһоор Филиппиндо Америкын 30 гаран сэрэгэй база байгуулагданхай.

США хадаа Турцида, Иранда, Пакистанда, Таиланда, Европын, Африкын, Латин Америкын оронуудта олон тоот сэрэгэй базануудыг, аэродромуудыг түхээрэххэй. Эдэ оронуудай аравуудай дура хүсэлмнэ хэрэгсэлгүйгөөр Америкын империалистнууд сэрэгэй шэнэ түхээрлэгэнүүдэ бүри олоор барина, хуушануудыг шэнэжэжэ бэлдэжэ, шэнэ шэнэ түхэлэй бүү зэбсэгээр хангана.

СССР-тэ, эб найрамдалда дуратай бусад гүрэнүүдтэ эсэргүү дайнда бэлдэххэ үзэгдөөгүй һурта муухай түсүүдэе США болон СЕНТО бүлэглэлдэ ородог оронуудай зохион тухай ТАСС-эй хаяхан толилоһон Мэдүүлгэ соо заагданхай.

Сэрэгэй хэрэгүүдтэ США угаа

эхэ мүнгэ зөөри гаргалһаа. Хүүшын арбан хоёр жэлэй турша соо США-гэй сэрэгэй сэхэ гаргалша гурба үлүүтэй дахин нэмэжэ. США сэрэгэй гаргалшада 53 миллиард доллар мүнөө жэлдэ һомолхоор хараална. Сэрэгэй бэлдэххэдэ 3,5 миллиард доллар нэмэжэ һомолхо тухай США-гэй президент хаяхан эрилтэ хээ.

Холбоотой Штадуудай монополистнуудай толгойлодог уласхоорондын хархис хүсэнууд хадаа социалист оронуудта эсэргүү дайнда бэлдэххэ түсүүдтэй Баруун Германиин империализм хэрэгсэлжэ.

США хадаа колонинуудай, хүгжэлтэ багатай оронуудай аравуудай ханин болоно гэжэ Америкын империализм бодото ханаашалгыг даалдаха зорилгоор зарим түлөөлөгшэднэ нэгтэ бэшэ мэдүүлдэг байха юм. Зүгөөр эдэ бүхы мэдүүлгэнүүдэй худал хуурмаг байһыне империалистнуудай өөһэднэ бодото хэрэгүүд элшэлжэ үгэдэг.

Америкын Холбоотой Штадууд аравуудай эрхэ сүлөөгэй, бөө даанхай байдалай хороотой дайсад болоно гэжэ һүүлэй жэлүүдтэ болонхой ушарнууд арасагүйгөөр гаргалжэ үгэнэ. Америкын империалистнууд Гватемалын демократическэ правительствэе 1954 ондо унагаалһан, 1958 ондо Ливанда эсэргүү довтолго хэлсэһэн, 1961 ондо Кубада сэрэгээр довтолһон байна. Лаос-тай довтолһон хэрэгүүдтэ США-гэй зүгһөө сэрэгэй хүсөөр хамааралсадаг баримтанууд бүхы дэлхэй дээрэ мэдэжэ болонхой. Конгодо тохёолдоһон гашуудалта муухай ушарта Холбоотой Штадууд зэбүүрхэмээр үүргэ дүүргэжэ. Конгын аралта эсэргүүгээр колонизаторнуудай үүдхэһэн ээрхэг түрмхэй үйлэ хэрэгүүдэе США эдэбхитэйгээр дэмжэдэг байгаа.

Алжирта колонизальна дай хээдэ, Африкын бусад аравуудта эсэргүү бусад ээрхэг үйлэ хэрэгүүдэ бөөлүүхэдэһэн НАТО-гэй талдаар өөрөөрөө союзник—Францида Холбоотой Штадууд туһалдаг байха юм. Туниста эсэргүүгээр Франци хэлэн ээрхэг түрмхэй үйлэ хэрэгтэ ООН-эй Аюулгүйн Совет дээрэ буруушаахаһаа США арсаһан байна. Тиггэжэ ээрхэг түрмхэйшүүлэе хамгаалхадаа аравуудай эрхэ сүлөө болон бөө даанхай байдалай дайсан байһанаа США үшөө дахин харуулба.

Холбоотой Штадууд үмхирэн хосоржо байһан хархис, фашисткэ засаг түрэнүүдтэй түшгөөр болоно. Испанида 20 гаран жэлэй туршада ээрхэг байһан фашист Франко Вашингтонтой зүгһөө һайшаал болон туһалдажа абдаг. Арбаад жэлэй турша соо Португалиин аралд шүньһе һорогшо Салазар болон бусад Холбоотой Штадуудай зүгһөө дэмжэдэг.

Эрхэ сүлөөгэй, демократийн, социальна дэбжэлтын түлөө аравуудай хажэ байһан тэмсэлэе шанга засаг түрэнүүдэ хэрэглэн һуларуулхын Холбоотой Штадуудта болон бүри бэрхэтэй боложол байдаг. Ужэжэ гутанһан үрэ жэмсые эшэ дээрэн байлгахы аргагүй гэнэн аралд хосон үтэ би юм. Мүнөө турнамшара болодог засаг түрэнүүд ужэжэ гутанһан үрэ шэнгээр унажа байна. Кубын арадыг хэлсэжэ Батистин засаг түрэ ингэжэ унагаалһан байгаа. Таранин хэрэглэн Америкын империалистнууд эрхэ сүлөөдэ дуратай Кубын арадыг ходо-до мулжэжэ байхадыг гэжэ найдадаг байгаа бшуу. Америкэдэ туһалдаг Мендересэй засаг түрэ ардзоний зэбүүрхэмнээ уламжалан Турцида унагаагдаа нэн, Америкын

империализмын табиалнууд Лаосто засаг түрээ бариха шадаагүй. Хүнлэншэдэй засаг түрэ бусад оронуудташье тогтуургүй боложо эхилээ.

Америкын империалистнууд хадаа дэлхэй дээрэ өөрөөрөө нүлөө дээшлүүлжэ бирангүй, ээрхэг түрмхэй сэрэгэй союзуудыг, бүлэглэлүүдэе байгуулха, хилийн саана сэрэгэй базануудыг түхээрхэ политика бөөлүүдэһы, демократическэ, национально-сүлөөлэлтэн хүдэллөнүүдтэ хаад ушаруулжа шадаһангүй.

США-гэй зонхилгодоной нима бүлэглэлүүд болон базануудыг байгуулхын, США-гэй, тэрэнэй союзникуудай нима ээрхэг түрмхэй политикада олонинтэ арад зон эсээр дурагүйлхадэ боложо байһанай. Аравуудайн дура хүсэл харадаа аотангүй Англи, Итали, Греци болон бусад оронууд Хойтоатлантискэ ээрхэг түрмхэй бүлэглэлдэ татан оруулагдаһан байгаа. Мүнөө эдэ оронуудта бүү зэбсэг ялалтайгаар түхээрлэгдэ, НАТО-да оронуудайнгаа хабаадалгата эсэргүүсэһэн, Америкын сэрэгэй базануудыг усадхын түлөө хүдэлһэн улам үргэжэжэ байна. Ази, Африкын, Латин Америкын аравууд Америкын сэрэгэй базануудта, ээрхэг түрмхэй сэрэгэй бүлэглэлүүдтэ эсэргүү тэмсэлэе шангадхана. Сэрэгэй блогуудыг байгуулха, заналта хэхэ, айлгахы политикада үндэһэдэг США-гэй гадаад политическэ хараа шугамтай панхаруудтажа байһыне эдэ бүгэдэ гаршынэ.

Империализмда, колониализмда эсэргүүсэһэн, демократийн, хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө аравуудай хажэ байһан тэмсэлэе Холбоотой Штадуудай хархис хүсэнууд болуулжа шадахагүй гэжэ ажабайдал эли тодоор харуулаа. Хархис ханаашалганадаа бөөлүүхэ зорилгоор США-гэй монополистическэ буржуази коммунизмда эсэргүүсэхэ урла лозунгуудыг бүри эхээр хэрэглэнэ. Советскэ Союзны бусад социалист оронуудыг хардахын тулаа, коммунистическэ үзэл сурталда аравуудай этигалгыг һуларуулхын, гэжэн гэрэлтэ ерээдүйнөө түлөө аравуудай хажэ тэмсэлэе һаатуулхын тулаа коммунизмда эсэргүү урла лозунгуудыг империализмын номлолод хэрэглэнэ.

«Хилийн саагуур байдаг коммунизмын дайсад манай амжалтануудһаа эхээр айдэг, «бобоолшолог» гэжэн үгэ аравуудыг эхээр зэбүүрхүүлэ гэжэ мэдэдэг. Тини ядахын сагта эсөөхэһын хүнүүдэй манай ороние үзэн ядадаг болохын тулаа тэдэнэр мааньдыг, совет хүнүүдэе «коммунизмын бобоолнууд» гэжэ нэрлэдэг. Зүгөөр коммунизмын дайсад мэхэлэ урдан ородог байһан гэнэн хонгор хүнүүдэе мүнөө тини хүнүүд үсөөн боложол байна» гээд Н. С. Хрущев хэлээ нан.

Капитализм үмөөрэн хамгаалагшад ямаршье арга хэрэглээ һаа, хүгжэлтэ дэбжэлтын замаар хүн түрэлтэнэй дабишалгыг зогсоожо шадахагүй. «Түүхын зайлашагүй хүгжэлтэһөө монополистическэ буржуази ядрна зэбсэгээрһе өөһэднэ абаржа шадахагүй. Капитализмын бодото улха шанжыг хүн түрэлтэн мэхэлэ болонхой. Капитализм гэжэ экономикаһа амхи гурумгүй байдалтай, үе үе болоод кризиста ородог, сэг үргэлжэ ажалгүйдэлтын, олонинтэ зоние угыруулдаг, үйлдэбрийн хүсэнуудыг хэндэһе хэрэггүй дамы хоолоор уридаг байгуулалта, дайнай аюул ходоол һүжэрөөдэг байгуулалта юм гэжэ хэдэн зуу миллион эон мэдэнэ. Түүхын ёһоор хосорон халажа байһан капитализмын системдэ хүн түрэлтэн дурагүй, тараантай эбсэхэһеүгэй гэжэ КПСС-эй Программын проект соо хэлэгдэнэ.

Д. НАСАТНИН.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн тусхай сесси

НЬЮ-ЙОРК, августын 24. ТАСС-эй корреспондентууд Г. Васильев, Л. Пономарев тэгшэд мэдээсэһэн:

Туниста эсэргүүгээр Франциин хэлэн ээрхэг түрмхэй довтолгыг зүбшэн хэлсэхын түлөө ООН-эй Генеральна Ассамблейн тусхай сесси зарлагдаһан байгаа. Харин тэрэн үнэндөө колониализмыг шүүмжэлэн зэмэлһэн суглаан болошоо. Иймэ юумэн болошохо гэжэ баруун гүрэнүүд багсаагаагүй байба. [Американска хэлбэлэй шэнжлэлгэнүүдхэ харахада, США-гэй хүтэлбэрлхы бүлэглэлүүд сошордоно, хоро үнөөгөө булсагана. «Бизертэ тухай ООН-эй Генеральна Ассамблей дээрэ зүбшэн хэлсэлгэ хэмһэнэ түргөөр гарана» гэжэ «Нью-Йорк Таймс» газетэ хороо булсаганаар бэшбэ.

Углөөнэй заседани дээрэ Иордангийн түлөөлэгшэ Эль-Мулькы үгэ хэлэхэдэ ООН хадаа Тунисай арадыг дэмжэхын түлөө бодото хэмжээ абаха ёһотой гэжэ мэдүүлээ.

Колониализм зэмэлэн шүүмжэлһэн эхэ үгэ Гвинейн Республикын түлөөлэгшэ Телли Диалло хэлэһэн байна.

Мароккын түлөөлэгшэ Бен Хима, Кубын түлөөлэгшэ Гарсиа-Инчостегеи тэгшэд ээрхэг түрмхэйшүүлэе мун лэ шүүмжэлээ. «Туниста эсэргүүгээр хэлдһэн Французска ээрхэг түрмхэй довтолго США-гэй империалистическэ бүлэглэлүүдэй Кубада эсэргүүгээр ороһынь хануулаа. Тунисай хүн зоний шэн зоригтоогоор тэмсэжэ байһан ушар Кубын аралдай гаргаһан баатаршалгыг дэмжэн һайшааһан ушар болоно» гэжэ Гарсиа-Инчостегеи хэлбэ.

Турциин делегат Менеменджиоглу Францине хубхай магтаа.

Ингэжэ үглөөнэй заседани дүүрээ.

Хүдэлмэришэн анги өөрынгөө гүрэнине хамгаалан байна

БЕРЛИН, августын 24. (ТАСС). Баруун Германиин милитаристнуудай хороо аашануудһаа республикы хамгаалхын түлөө ГДР-эй правительствэо һүүлэй үдэрүүдтэ тусхай хэмжээнүүдэе абаһан байгаа. Тэдэһинэе бөөлүүлхэ хэрэгтэ дайшалхы хүдэлмэришэдэй бүлгүүд эхэ үүргэ дүүргэнэ. Эдэ үдэрүүдтэ ажалшадай зэбсэгжэһэн отрядуд аравдай полицитай, аравдай национальна армитай хамта ГДР-эй нислэл хото Берлиней хилэ хөрхө наринаар хамгаалжа байһанхай.

Берлиней түбэй үйлсэдэ Сталиналлейда үсгэлдэг үдэ шэлэн дайшалхы хүдэлмэришэдэй бүлгүүдтэй подразделенинүүдтэй парад болоо. СЕПГ-эй Берлиней округной комитетэй нэгдэххи секретарь П. Фернер парадта хабаадагшадта хандажа үгэ хэлбэ. Эдэ бүлгүүдтэй сэрэгшэдэй олонхи немецкэ хүдэлмэришэн ангида туданһан эхэ туршалта дабажа гараад, ажалладаг газартаа бусажа байна гээд тэрэ мэдээсэ. Гэбшье саашадаһыне революционнэ һэрэмжэтэй, дайшалхы бэрлэр байха шухала гэжэ П. Фернер тэмдэглэбэ.

СЕПГ-эй нэгдэххи секретарь, ГДР-эй гүрэнэй советэй түрүүлэгшэ В. Ульбрихт микрофоновой хажууда эрбэ. Патриотизм, эрэлхэг зориг хурууланһын түлөө хүдэлмэришэдтэй дайшалхы бүлгүүдтэй гэшүүдэе тэрэ халуунаар амаршалаа.

Баруун Германиин милитаристнууд, хээсээдэ заһаршагүй гитлеровскэ генералууд немец газар дээрэ үшөө дахин дэлхэйн дай үүсэхэ хэлэлгэ гаргана. Харин тинхэдэнь Советскэ Союзтай, Варшавскэ хэлсэндэ хабаадаһан бусад гүрэнүүдтэй хамта билдэн нимэ хороотой хуульхэгүйн түлөө бүхы хэмжээ абахаар шиндээбди гэжэ В. Ульбрихт мэдүүлбэ.

Парадта хабаадагшадые халуунаар амаршалаа Берлиндэ ажаһуудаг хэдэн арбаад мянган хүнүүд гороодой үйлсэдэ гараа.

Баруун Берлиней асуудал тухай Дж. Неру мэдүүлгэ хэбэ

ДЕЛИ, августын 23. (ТАСС). Индин парламентын штадуудай советтэ гадаадын политика тушаа үгэ хэлэлгэ дүүргэхэдэ премьер-министр Неру мүнөөдэр һанамжаа хэлээ. Германиин, Баруун Берлиней асуудалыг шиндэхын түлөө гүрэнэй ажал-ябуулагшадай уулзажа, хэлсэлүүдэе хэһынь тэрэ уряалба. Германиин асуудалыг шиндэхын түлөө сэрэгүүдэе хаяха, үнэрюу, дайшалхы мэдүүлгэнүүдэе хэхэ бэшэ, харин агуусхэ гүрэнүүдтэй хүтэлбэрлэгшэдтэй уулзажа хөөрөлдэхэ тухай Неру һанамжалба. Тулалдан болоо һаа туйдай эхэ хойшолонтоу байха. Билдэнэр лэ нимэ тулалдаанай болохгүйн түлөө бүхы хэмжээ абаха ёһотойбди гэжэ премьер-министр хэлээ.

Баруун Берлиней доторной хэрэгтэ ямаршье хамааралта хэгдэхгүй, тэрэнэй социальн-экономическэ байгуулалтыг хуулигша нэлэлгэ гаргалдахагүй гэжэ Н. С. Хрущев мэдүүлһэн байгаа. Баруун Берлиней асуудал тушаа хэлэхэдэ Неру тэрэ мэдүүлгынь һануулаа.

Баруун Берлин Германиин Демократическэ Республикын эгээл түб дундаһан байна. Тинхээл Баруун Берлин орожо, гаража байха ушарыг ГДР хинан шалгахы хуулига эрхэтэй гэжэ Неру тэмдэглэбэ.

Бөө даанһан хоёр гүрэн—Германиин Демократическэ Республика, ФРГ бии болонхой. Тэдэ хоёр тус бүридөө аймагтар хүсэтэй бүлэглэлүүдтэй холбоотой гээд Неру саашан хэлбэ. Германиин Демократическэ Республиктай байн харилсаа холбоотой байха хэрэгтэ Инди дэмжэнэ гээд Неру тэмдэглэбэ. Үнэндөө болбол ГДР-ыс билдэнэр бээ даанһан гүрэн гэжэ харанабди гэжэ премьер-министр мэдүүлээ.

Одер-Нейсаар хилэ тогтоохы мэдэрхэ шухала гэжэ Неру саашан һанамжалба. Зарим гүрэн, тэрэ тооло Баруун Германи мүнөө хүрэтэр Одер-Нейсаар гараһан хилыг мэдэрнэгүй гээд тэрэ үргэлжэлүүлбэ. Энэ хилэ хуулигшад хэһотой гэжэ зарим хүнүүд хэлдэг. Энэнь гайхалтай гэжэ премьер-министр хэлэһэн байна. Ингэжэ мэдүүлхэ гэжэ аюултай. Тиггэжэ хилэ тогтоохоло яаха байгаа гэжэ тэрэ хэлээ.

Хоорондоо дүтэлхын зорилгоор ФРГ ГДР хоёрой хоорондоо холбоо харилсаатай болохынь Неру уряалаа.

Бээ абанги байха, сэрэгэй бүлэглэлүүдтэ хабаадахагүй политика Индин правительствэо ябуулдаг. Энэ политика дэмжэһэнэйнь түлөө парламентын депутатуудта премьер-министр баяр хүргэбэ.

Джомо Кениата хадыниин арадай национал лөөрлэлгын хүдэллөнэй барилдгыш юм. Найма үлүүтэй түрмэдэ, сүлбаһан хүн. Дэлхэйн отын, Кениин арадай эр Джомо Кениата һая сүлөө. Зураг дээрэ: Джомо Кениата.

Эзэмдэлгын сэрэг Баруун Берлиней шадар табигдан

ЛОНДОН, августын 24. (ТАСС). Рейтер аген Берлиней мэдээсэһэн ёһоор, секторнууд хоорондоо хөрхөөр хамгаалһаа Баруун Берлиней ска, француска, амери сэрэгүүд сугларжа байжэ союзникуудай түлэ мэдээсэһэн.

Хилэ дээрэ Зүүн Латини хэмжээһэнүүд дүүлһэнэй һүүлээр Бү баруун коммандантууд хиралтаар тиндэ сэрэг лагдана гэжэ тэрэ хэлэһэн зүүн, барууны хоёр тээһэнэй 100 метр тэ эрхэгүй гэжэ тэдэ нүүд дотор урицналар лагдана байна. Баруун сектортэ байһан сэрэгүүд зүүн метрын зарыг хөрхөөр хаража гээд союзна түлөөлэгшэ дээсэбэ.

Баруун Берлиндэ 6500 риканска солдадууд болондо августын 20-до дайшалхы бүлэгтэ 1500 хүн тэрэ тооло агентствэо мэдээсэһэн. Английска гарнизондо 6 гаран хүн, француска гарнизондо 2 мянга тун байха.

Раск, Диллон гэгшэд прессконференци

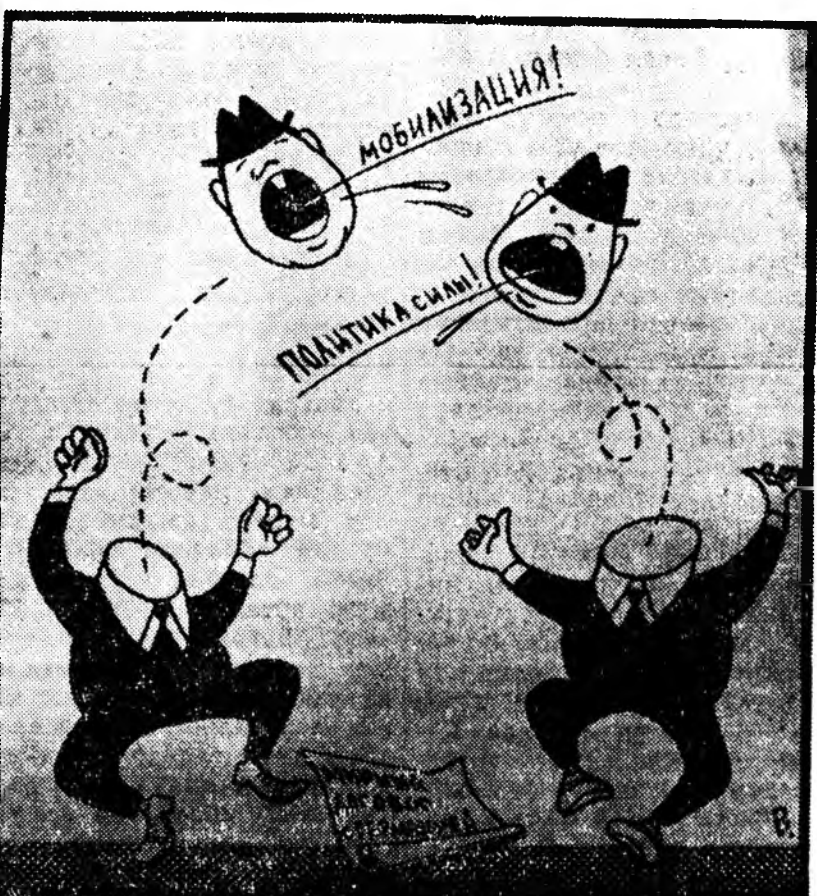
ВАШИНГТОН, августын 24. (ТАСС). США-гэй секретарь Раск, финансист Диллон гэгшэдтэ үдэлһэн прессконференци хэбэ. Баруун Берлиней асуудалаар баруун гүрэн, Советскэ Союзтай дэ хэлсэлүүдэе хэжэ тухай асуудалуудта харуусаа. Нимэ хэлсэл яагаһыне хадаа үнэрюу гэжэ урдан хэлдэг шүүрээл Раск юрэнхэдэмнэ хэлээ. «Харуусалгатай тусхоннууд энэ асуудалын хэлсэлгүйгөөр тар шанга, хойшололтоо рэг болгохогүй гэжэ һаа гэжэ тэрэ хэлбэ.

Берлиндэ «хилэ хилэ хэлсэлүүдэе хэжэ боломжодо ямар нэгэ үзүүлгэ гү гэжэ асууд билдаа. Хэлсэлүүдэе үрэг энэ «тусхай ушарһаа» дилангаар табиглангай Раск мэдүүлһэн байна.

Советскэ Союзтай үнүүдэ хэхэ тухай баруунуудтэй һанамжанууд ондоо гээд Европодоо сэд абтаа һэн. Энэнь хэлсэлхынь корреспонденттэй нэгэн Раскы гүмб асуудалда гүрэнэй харуусангүй гараа.

Бээ абанги гүрэн Белградта болохоо конференци тухай Ж. Штадууд ямар хараа тоиб гэжэ Раскһаа һурагдаа. Тинхэдэнь тэрэнһе һайшааһааһаа сэд оронуудыг тэрэ компитэ бүү хабаадагшыншгүй байна» гээд тунламжаллаа. Тиндэ Куба саахы ушар «зүрхидөө» хэрэг гэжэ гүрэнэй сэгнэгэй байна.

Редактор Ц. Ц. ЦИВИ

Тархашье гээхээр зарима заримшууд бии... ТАСС-эй фотохроник.

Эбэй хэлсээ хэхэ эрилтэ табина

ЛОНДОН, августын 24. (ТАСС). Баруун Берлиндэ Америкын эзэмдэлгын засагшадтэ хороотой хэрэгүүдэе бөөлүүлэ. Англиян олонинтэ тинхэ хойшолонтоу байдалтай тохёолдоһондоо эхээр һанаата болоно. Тингээд Германиин асуудал тушаа Советскэ Союзтай хойшолуулангүй хэлсэлүүдэе хэхэ эрилтэ эрид шууд табина.

Зарим нүлөө эхэтэй буржуаза газетэнүүд хэлсэлүүдэе хэхэ шухала гэжэ бэшэдэг боложо байна. Жэ-шээн, «Дейли Экспресс» газет мүнөөдэр өөрынгөө Баруун Берлиндэ байдаг корреспондент Джордж Гейл гэгшын бэшгэ эли газарта толилоо. Баруун гүрэнүүд урлын хяраал Зүүн Берлин тээшэ буугаа тодхонхой гэжэ корреспондент бэшэнэ. Августын 23-най үдэйн хойно «Паттон» тухэлэй («Дайнай бүргэлэ» гэжэ нэртэй) эгээ томо танк нуудайнгаа нэгынь Фридрихсрасета байдаг коммунистическэ постнуудһаа 50-яад метр газарта байлгана. Американска танкын экипаж коммунистнууд тээшэ буугаа

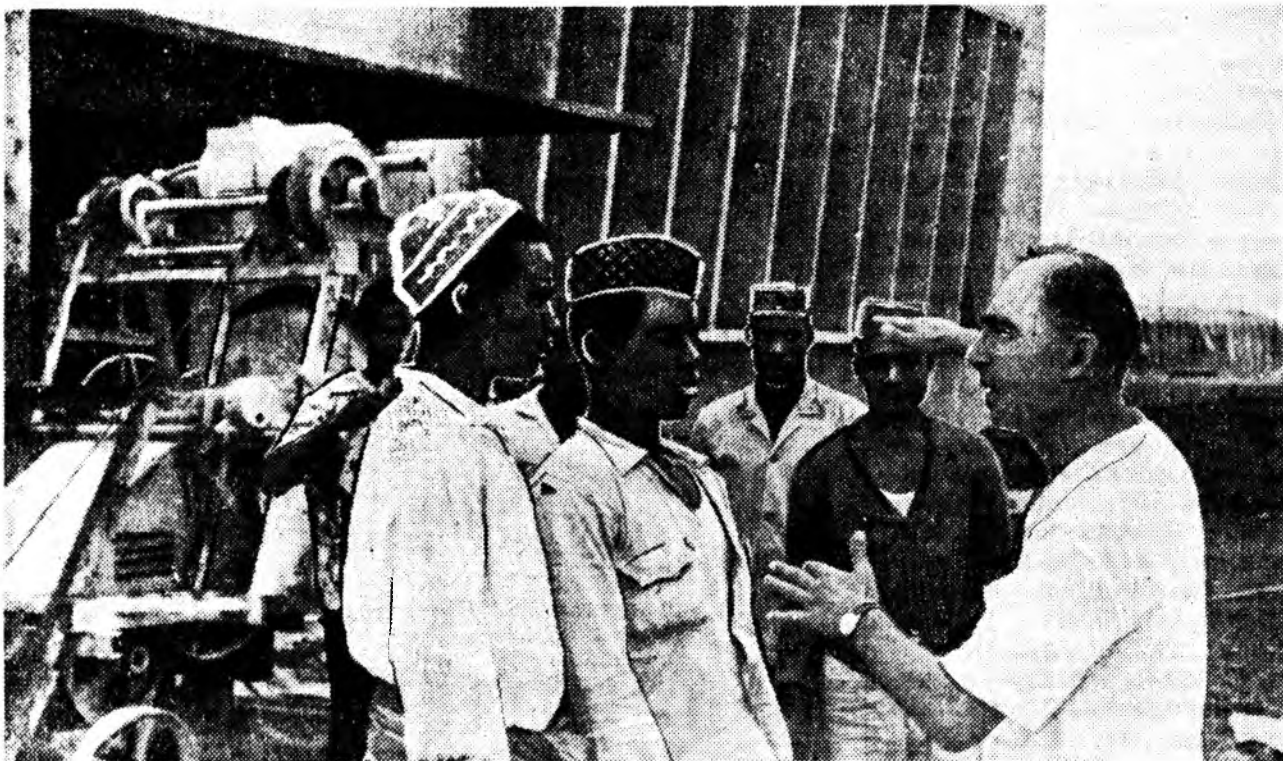
шэглүүлээ. Тэрэ танктай зэрэгээд американска шэнэ бронетранспортернууд, эхэ халинбай пулемедууд улаантан тээшэ харуулаатай байба гэжэ тэрэ корреспондент үргэлжэлүүлэн бэшэнэ.

Американска сэрэгэйхидэй бусад хороотой аашанууд тухай бэшэһе газетэнүүд сошордуугаар тэмдэглээ.

Европын түбтэ тохёолдоһон байдалыг нима хэмжээнүүд бүри аюултай болгожо болохо гэжэ буржуаза пропаганда мэдэрнэ.

Баруун талын Советскэ Союзтай хэлсэлүүдэе хэхын түлөө премьер-министр Макмиллан эрилтэ табиха ёһотой гээд «Дейли Экспресс» газет редакционнэ бэшгэ соогоо һанамжалта. Хэрбээ Баруун Германиин баруун талыг политикыг тодорхойлохо болоо һаа энэ дэтэй болохо һэн гэжэ тэндэ бэшгэлдэнхэй.

Консервативна, хүтэлбэрлхы партиян хараа бодол тунхагладаг «Дейли Мейл» газет хэлсэлүүдэе хэхэ дурагүй баруун зарим ажал-ябуулагшадые шүүмжэлээ.

Эхэ ороноо хүжөөжэ гурбан жэлэй түрүүлһингээ түсэб дүүргэхын түлөө Гвинейн ард амжалтайгаар ажаллана. Тэрэ түсэбэй ёһоор эхэ хүсэтэй радиостанци Гвинейн нислэлдэ дүтэхэнэ барилдажа эхилээ. Зураг дээрэ: советскэ инженер С. А. Оганов радиостанциин гэрэй хажууда гвинейн хүдэлмэришэдтэй хөөрөлдэжэ байна. ТАСС-эй фотохроник.